

29/16
2016

Exam. Code : 103203

Subject Code : 1123

B.A./B.Sc. Semester—III

POLITICAL SCIENCE

(Indian Constitution)

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—100

Note :— Attempt any **ONE** question each from Sections A, B, C and D. Each question is of **20** marks (Total **80** marks) and must be of **1000** words. Attempt **ALL** questions from Section E. Each question is of **2** marks (Total **20** marks) and must be of minimum **50** words.

SECTION—A

1. Discuss the making of Indian Constitution.

OR

2. Discuss the importance of Indian Preamble.

SECTION—B

1. Evaluate Fundamental Duties. How far are they relevant in Indian society ?

OR

2. Discuss different features of Fundamental Rights. How are they different from Directive Principles of State Policy ?

SECTION—C

1. Critically discuss the composition of Indian Parliament.

OR

2. Discuss the composition of Supreme Court in India.

SECTION—D

1. Discuss the powers of Chief Minister.

OR

2. Discuss the powers and role of State Legislature.

SECTION—E

1. State List
2. Federalism
3. Governor
4. Untouchables
5. Fundamental Duty
6. Right to Freedom of Religion
7. Rights to Women
8. Role of High Courts
9. Composition of Supreme Court
10. Council of Ministers.

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :—ਭਾਗ ਓ, ਅ, ਏ ਅਤੇ ਸ ਹਰੇਕ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਰੇਕ 1000 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 20 ਅੰਕ ਹਨ (ਕੁਲ 80 ਅੰਕ ਹਨ।) ਭਾਗ ਹ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਰੇਕ 50 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਅੰਕ (ਕੁਲ 20 ਅੰਕ ਹਨ।)

ਭਾਗ—ਓ

1. ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਉੱਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

2. ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਉੱਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—ਅ

1. ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ। ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿਥੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹਨ ?

ਜਾਂ

2. ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਇਹ ਰਾਜ ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਕਿਵੇਂ ਹੈ ?

ਭਾਗ—ੲ

1. ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਦ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

2. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—ਸ

1. ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

2. ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ-ਮੰਡਲ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—ਹ

1. ਰਾਜ ਸੂਚੀ

2. ਸੰਘਵਾਦ

3. ਰਾਜਪਾਲ

4. ਅਫ਼ੂਤ

5. ਮੌਲਿਕ ਕਰਤੱਵ

6. ਧਰਮ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ

7. ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ

8. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ

9. ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਚਨਾ

10 ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ।

(Hindi Version)

ਨੋਟ :— ਭਾਗ ਕ, ਖ, ਗ ਤਥਾ ਘ ਸੇ ਕੋਈ ਏਕ-ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਲ ਕਰੋਂ।
ਪ੍ਰਤਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 20 ਅੰਕ ਕਾ ਹੈ (ਕੁਲ ਅੰਕ 80) ਤਥਾ ਹਰੇਕ ਕਾ ਉਤਰ
1000 ਸ਼ਬਦੋਂ ਕਾ ਹੋਨਾ ਚਾਹਿਏ। ਭਾਗ ਙ ਕੇ ਸਭੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਲ
ਕਰਨੇ ਹੈਂ। ਪ੍ਰਤਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2 ਅੰਕ ਕਾ ਹੈ (ਕੁਲ ਅੰਕ 20) ਤਥਾ
ਪ੍ਰਤਯੇਕ ਕਾ ਉਤਰ ਕਮ ਸੇ ਕਮ 50 ਸ਼ਬਦੋਂ ਕਾ ਹੋਨਾ ਚਾਹਿਏ।

ਭਾਗ—ਕ

1. ਭਾਰਤੀਯ ਸੰਵਿਧਾਨ ਕੇ ਨਿਰਮਾਣ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋਂ।

ਅਥਵਾ

2. ਭਾਰਤੀਯ ਸੰਵਿਧਾਨ ਕੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਕੇ ਸਹਤਕ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋਂ।

भाग-ख

1. मौलिक कर्तव्यों का मूल्यांकन करें। यह भारतीय समाज में कहाँ तक प्रासंगिक हैं ?

अथवा

2. मौलिक अधिकारों की विभिन्न विशेषताओं पर चर्चा करें। यह राज्य नीति के निर्देशक सिद्धांतों से कैसे अलग है ?

भाग-ग

1. भारतीय संसद की संरचना की आलोचनात्मक चर्चा कीजिए।

अथवा

2. भारत के उच्चतम न्यायालय की संरचना की चर्चा कीजिए।

भाग-घ

1. मुख्यमंत्री की शक्तियों पर चर्चा कीजिए।

अथवा

2. राज्य विधानमंडल की भूमिका और शक्तियों पर चर्चा करें।

भाग-ङ

1. राज्य सूची
2. संघवाद
3. राज्यपाल
4. अछूत
5. मौलिक कर्तव्य
6. धार्मिक स्वतंत्रता का अधिकार
7. महिलाओं के अधिकार
8. उच्च न्यायालय की भूमिका
9. उच्चतम न्यायालय की संरचना
10. मंत्री परिषद।